

Да 100-годдзя гераічнай абароны Смаргоні

Рэха далёкай вайны

Дата 15 верасня 1915 года ўвайшла ў гісторыю Смаргоні як пачатак 810-дзённай абароны горада падчас Першай сусветнай вайны. Менавіта ў гэты дзень 16 тысяч жыхароў па ваеннаму загаду пакінулі свае хаты, ператварыўшыся ў бежанцаў, а горад ператварыўся ў суцэльную лінію абароны.

Дзеля ўшанавання памяці смаргонцаў, страціўшых свой дом, і абаронцаў, загінуўшых у гарніле жорсткіх баёў, адбыўся мітынг-рэквіем ля мемарыяла на вуліцы Камінскага. Паніхіду каля капліцы ахвярам Першай сусветнай вайны ўзначаліў епіскап Лідскі і Смаргонскі Парфірый. Затым пад сумны спеў званоў удзельнікі мерапрыемства накіраваліся да галоўнага помніка мемарыяла.

Паступова аддаліліся гукі званоў, і над ваколіцамі загаласілі, заплакалі сотні галасоў. Нібы ажыўшыя элементы скульптурнай кампазіцыі “Бежанцы” выйшлі да прысутных самадзейныя артысты ў вобразах даваенных жыхароў. Гэта быў вельмі ўдалы дэбют удзельнікаў тэатра Галіны Скаскевіч у выдатным сцэнары Таццяны Ражэвай, бо на вачах многіх прысутных навярнуліся слёзы.

Адкрыў мітынг намеснік старшыні Гродзенскага абласнога выканаўчага камітэта Віктар Лісковіч. Яго думкі і выказванні пра неабходнасць захоўвання памяці пра мінулыя памылкі дзеля захоўвання міру падтрымалі першы сакратар пасольства Расійскай Федэрацыі ў Рэспубліцы Беларусь і выконваючы абавязкі дырэктара Расійскага цэнтра навукі і культуры ў РБ Віктар Мічурын, епіскап Лідскі і Смаргонскі Парфірый. Старшыня Смаргонскага райвыкамкама Генадзь Харужык нагадаў гісторыю стварэння мемарыяла і выказаў надзею, што з дапамогай расіянаў гэты помнік будзе дабудаваны.

Пасля харэаграфічнай кампазіцыі, падрыхтаванай навучэнцамі школы мастацтваў імя М. К. Агінскага, удзельнікі мерапрыемства ўшанавалі памяць загінуўшых мінутай маўчання. Сімвалам адроджанага горада і заклікам да захавання міру ўзляцелі ў неба два белыя галубкі, выпушчаныя з дзявочых рук.

Успамін пра вайну - гэта як даніна пашаны абаронцам, як боль смутку, як папярэджанне новым пакаленням. У гонар усіх пацярпелых на палях баёў і ахвяр мірнага насельніцтва на каменны пастамент былі пакладзены букеты жывых кветак.

“І больш стагоддзя жыве памяць” – канцэрт-рэквіем пад такой назвай адбыўся на мемарыяле з удзелам Дзяржаўнага камернага хору Рэспублікі Беларусь і ансамбля салістаў “Класік-авангард” Беларускай дзяржаўнай філармоніі.

Ала СТРАШЫНСКАЯ.
Фота аўтара.